

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Природничо-географічний факультет

Кафедра загальної та регіональної географії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан природничо-географічного факультету

Л.П. Міронєць

«29»

серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зовнішньоекономічні зв'язки

галузь знань: 10 Природничі науки

спеціальність: 106 Географія

освітньо-професійна програма: Географія

мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною
комісією природничо-географічного
факультету

29 серпня 2024 р.

Голова

(Міронєць Л.П., к.пед.н, доцент)

Розробник: Король Олена Миколаївна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної та регіональної географії

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри загальної та регіональної географії
Протокол № 1 від “29” серпня 2024 року.

Завідувач кафедри

Корнус О.Г., канд. геогр. наук,
доцент

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'O.G. Kurnus', is written over a horizontal line.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 4	бакалавр	Вибіркова
		Рік підготовки:
		3-й
		Семестр
		6-й
		Лекції
		24 год.
		Практичні, семінарські
		24 год.
		Лабораторні
		год.
		Самостійна робота
		72 год.
		Консультації:
Загальна кількість годин – 120		Вид контролю: залік

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Формування у студентів систему теоретичних знань про сучасний стан і просторовочасові особливості зовнішньоекономічних зв'язків України; розкриття їх значення в соціально-економічному розвитку території, а також закладення навичок практичного застосування отриманих знань.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- сутність зовнішньоекономічних зв'язків та зовнішньоекономічної діяльності, суб'єкти і об'єкти та форми і види зовнішньоекономічних зв'язків за різними критеріями, показники функціонування зовнішньоекономічної системи країни;
- основні положення теорій зовнішньоекономічної діяльності;
- особливості зовнішньоекономічної стратегії України, сутність експортної та імпоротної політики держави, проблеми та перспективи співробітництва України з регіонами і країнами світу;
- сучасні умови та фактори розвитку зовнішньоекономічної діяльності України;

- місце і роль зовнішньоекономічних зв'язків України в господарському комплексі;
- структура зовнішньоекономічних зв'язків;
- сучасний стан, структурно-динамічні та регіональні особливості різних видів зовнішньоекономічних зв'язків України;
- проблеми економіки та зовнішньоекономічних зв'язків країни, перспективи їх розвитку;

вміти:

- розкривати сутність основних термінів, понять та категорій курсу;
- оброблювати основні показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності країни;
- застосовувати основні положення теорій зовнішньоекономічної діяльності;
- виявляти зв'язки між особливостями географічного положення, природно-ресурсного потенціалу, трудових ресурсів, характерними рисами промисловості, сільського господарства, транспорту тощо та зовнішньоекономічними зв'язками України;
- проводити аналіз основних форм і видів зовнішньоекономічних зв'язків України;
- виявляти просторово-часові особливості формування та розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України;
- визначати експортно-імпорتنний потенціал та інвестиційну привабливість регіонів України;
- визначати можливих торговельних партнерів України;
- розкривати зміст зовнішньоекономічної політики та системи ре
- виявляти проблеми розвитку зовнішньоекономічних зв'язків країни, обґрунтовувати можливі шляхи їх вирішення;
- окреслювати подальші перспективи розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни передбачає дотримання положень Кодексу академічної доброчесності СумДПУ імені А.С.Макаренка.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90-100	глибоко і міцно засвоїв програмний матеріал з туристичного краєзнавства; вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає. Прогнозує і передбачає подальший хід явища, виділяє проблему, конструює гіпотези і перевіряє їх. При цьому студент не має утруднень при відповідях на видозмінені завдання, вільно справляється із класифікаціями туристичних ресурсів, типологіями та іншими видами застосування знань, демонструє знання монографічної літератури, правильно обґрунтовує прийняті рішення, володіє різнобічними навичками і прийомами виконання практичних робіт, володіє в повному обсязі специфічним поняттєво-термінологічним апаратом туристичного краєзнавства.
82-89	твердо знає програмний матеріал, грамотно й по суті викладає його; який не допускає суттєвих неточностей у відповідях на питання, правильно застосовує теоретичні положення туристичного краєзнавства при вирішенні практичних питань і задач, впевнено володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання, коректно встановлює причинно-наслідкові зв'язки.
74-81	знає програмний матеріал, грамотно й по суті викладає його, але допускає деякі неточності під час відповіді; правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання. Самостійно відтворює знання з елементами перетворення. Застосовує їх у видозмінений, але близькій до типової ситуації, однак потребує допомоги викладача. Дає свою власну інтерпретацію матеріалу (пояснення, короткий виклад). Уміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, здійснює перенесення дій.
64-73	має знання лише основного матеріалу, але не засвоїв його окремих деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушення послідовності у викладі програмного матеріалу і відчуває утруднення при виконанні практичних робіт і розв'язанні задач.
60-63	самостійно відтворює інформацію та застосовує її у типовій ситуації, але при цьому виявляє невпевненість у своїх діях. На основі фактів робить висновки, але за допомогою викладача, намагається зробити звіт про виконані дії.
35-59	не знає більшої частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки; не володіє у достатньому обсязі поняттєво-термінологічним апаратом туристичного краєзнавства; невпевнено, із помилками виконує практичні завдання; не вміє наводити приклади із життя та встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; відтворює інформацію лише на основі зовнішньої підказки.
1-34	має загальне уявлення про навчальну дисципліну, знання програмного матеріалу носить фрагментарний характер, відповіді на запитання дає «так» чи «ні».

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль										Раз ом	Сума
РОЗДІЛ 1-4											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	60	100
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		
Контроль самостійної роботи										40	
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для іспит, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та формами демонстрування результатів навчання є: усне та письмове опитування, тестування, індивідуальне навчально-дослідне завдання, результати виконання практичних робіт, залік. Оцінювання знань, навичок студентів враховує всі види занять, які передбачені програмою навчальної дисципліни. Загальна оцінка з дисципліни складається з поточних оцінок, які студент отримує під час практичних занять, виконання завдань самостійної роботи, контрольних робіт.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Зовнішньоекономічні зв'язки України, їх види, форми, показники, історія розвитку

Тема 1. Історія розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України

Тема 2. Зовнішньоекономічні зв'язки України: поняття, форми, класифікація, фактори. Зовнішньоекономічна політика: сутність, типи, принципи та основні напрями реалізації

Тема 3. Показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності країни

Тема 4. Теорії зовнішньоекономічної діяльності РОЗДІЛ

2. Зовнішня торгівля як основний вид зовнішньоекономічних зв'язків України

Тема 5. Зовнішня торгівля (експорт-імпорт) товарами як основний вид зовнішньоекономічних зв'язків України

Тема 6. Зовнішня торгівля (експорт-імпорт) послугами як основний вид зовнішньоекономічних зв'язків України РОЗДІЛ 3. Інвестиційна діяльність як вид зовнішньоекономічних зв'язків України

Тема 7. Інвестиційна діяльність як вид зовнішньоекономічних зв'язків України. Інвестиційна політика держави. Спеціальні (вільні) економічні зони, території пріоритетного розвитку та індустриальні (промислові) парки як засоби залучення іноземних інвестицій

РОЗДІЛ 4. Прикордонне і транскордонне співробітництво як види зовнішньоекономічних зв'язків України. Інші види зовнішньоекономічних зв'язків України

Тема 8. Прикордонне і транскордонне співробітництво як види зовнішньоекономічних зв'язків України

Тема 9. Інші види зовнішньоекономічних зв'язків України

Тема 10. Проблеми та перспективи розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р
Тема 1. Історія розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України	11	2	2	-	-	7
Тема 2. Зовнішньоекономічні зв'язки України: поняття, форми, класифікація, фактори. Зовнішньоекономічна політика:	15	4	4	-	-	7
сутність, типи, принципи та основні напрямки реалізації						
Тема 3. Показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності країни	11	2	2	-	-	7
Тема 4. Теорії зовнішньоекономічної діяльності	11	2	2	-	-	7
Тема 5. Зовнішня торгівля (експорт- імпорт) товарами як основний вид зовнішньоекономічних зв'язків України	11	2	2	-	-	7
Тема 6. Зовнішня торгівля (експорт- імпорт) послугами як основний вид зовнішньоекономічних зв'язків України	11	2	2	-	-	7

Тема 7. Інвестиційна діяльність як вид зовнішньоекономічних зв'язків України. Інвестиційна політика держави. Спеціальні (вільні) економічні зони, території пріоритетного розвитку та індустріальні (промислові) парки як засоби залучення інвестицій	15	4	4	-	-	7
Тема 8. Прикордонне і транскордонне співробітництво як вид зовнішньоекономічних зв'язків України	11	2	2	-	-	7
Тема 9. Інші види зовнішньоекономічних зв'язків України	11	2	2			7
Тема 10. Проблеми та перспективи розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України	13	2	2			9
Усього годин	120	24	24	-	-	72

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Денна форма
1.	Історичні особливості розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України	2
2.	Зовнішньоекономічні зв'язки України: поняття, форми, види, фактори, показники. Теорії зовнішньоекономічної діяльності	4
3.	Показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності країни	2
4.	Теорії зовнішньоекономічної діяльності	2
5.	Зовнішня торгівля товарами як основний вид зовнішньоекономічних зв'язків України	4
6.	Зовнішня торгівля послугами як основний вид зовнішньоекономічних зв'язків України	2
7.	Інвестиційна діяльність як вид зовнішньоекономічних зв'язків України	2
8.	Прикордонне і транскордонне співробітництво як вид зовнішньоекономічних зв'язків України	2
9.	Інші види зовнішньоекономічних зв'язків України	2
10.	Прикордонне і транскордонне співробітництво як вид зовнішньоекономічних зв'язків України	2
	Всього	24

Теми лабораторних занять

Виконання лабораторних робіт даною робочою програмою не передбачено.

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Багрова І. В. Міжнародна економічна діяльність України : навч. посіб. / І. В. Багрова, О. О. Гетьман, В. Є. Власик; за ред. І. В. Багрової. – К. : ЦНЛ, 2004. – 384 с.
2. Вічевич А. М. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. для екон. спец. вищ. навч. закл. / А. М. Вічевич, О. В. Максимець. – Львів : Афіша, 2004. – 140 с.
3. Горбач Л. М. Міжнародні економічні відносини : підручник / Л. М. Горбач, О. В. Плотніков. – К. : Кондор, 2009. – 266 с.
4. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник / О. П. Гребельник, О. О. Романовський. – К. : Деміург, 2003. – 296 с.
5. Зовнішньоекономічні зв'язки України : навч.-метод. посіб. / уклад. Н. В. Гусєва, Г. О. Кулєшова, Л. В. Ключко. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 188 с.
6. Закон України від 16. 04. 1991 р. № 959–ХІІ «Про зовнішньоекономічну діяльність» : за станом на 15. 09. 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
7. Зінь Е. А. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник / Е. А. Зінь, Н. С. Дука. – К. : Кондор, 2009. – 432 с.
8. Зовнішньоекономічна діяльність [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
9. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посіб. / О. В. Шкурूपій, В. В. Гончаренко, І. А. Артеменко та ін. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 248 с.
10. Козик В. В. Міжнародні економічні відносини / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Н. Б. Даниленко. – К. : Знання–Прес, 2003. – 406 с.
11. Конспект лекцій з дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність» для студентів 4 курсу денної форми навчання спеціальностей 6.050400 «Туризм», «Готельне господарство» / Є. П. Данильченко, І. А. Островський, О. А. Шекшуєв. – Харків : ХНАМГ, 2009. – 124 с.
12. Крилова Н. В. Міжнародна торгівля : навч. посіб. / Н. В. Крилова. – К. : Знання, 2008. – 365 с.
13. Кухарська Н. О. Міжнародна економічна діяльність України : навч. посіб. / Н. О. Кухарська, С. К. Харічков. – К. : Одісей, 2006. – 456 с.
14. Липов В. В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Модуль II. Міжнародні ринки та форми міжнародної економічної взаємодії : навч.-практ. посіб. / В. В. Липов. – К. : Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 368 с.
15. Міжнародна економіка: конспекти лекцій КНЕУ. Тема 2. Міжнародна торгівля [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrkniga.org.ua/ukrknigatext/614/5/>

16. Міжнародна економіка : навч. посіб. / заг. ред. О. В. Носова. – Харків : ХДУХТ, 2010. – 322 с.
17. Новицький В. Є. Міжнародна економічна діяльність України : підручник / В. Є. Новицький. – К. : КНЕУ, 2003. – 948 с.
18. Основи зовнішньоекономічної діяльності : конспект лекцій для студентів 5 курсу заочної форми навчання за напрямом підготовки 0501 «Економіка і Підприємництво» спеціальності 6.050100 «Економіка підприємства» / М. П. Пан, В. І. Торкатюк, А. Л. Шутенко, О. С. Вороніна. – Харків : ХНАМГ, 2008. – 158 с.
19. Тюріна Н. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посіб. / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацька. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 408 с.

Додаткові:

1. Борщ Л. М. Інвестиції в Україні: стан, проблеми і перспективи / Л. М. Борщ. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2002. – 318 с.
2. Дністрянський М. С. Політична географія та геополітика України : навч. посіб. / М. С. Дністрянський. – Тернопіль : Навчальна книга, 2010. – 344 с.
3. Економіка України: національна стратегія розвитку : монографія / [під заг. ред. Л. С. Гринів]. – Львів : Видавничий центр Львівського національного університету імені І. Франка, 2009. – 443 с.
4. Єдиний державний реєстр Міжнародних організацій, членом яких є Україна [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. – Режим доступу : <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/international-organizations/io-register>
5. Закон України від 18. 09. 1991 р. № 1560–XII № 1861–IV «Про інвестиційну діяльність» : за станом на 23. 07. 2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
6. Закон України від 21. 06. 2012 р. № 5018–VI «Про індустриальні парки» : за станом на 20. 12. 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
7. Закон України від 24. 06. 2004 р. № 1861–IV «Про транскордонне співробітництво» : за станом на 02. 12. 2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1861-15>
8. Запотоцький С. Особливості механізму залучення інвестицій в регіон / С. Запотоцький // «Часопис соціально-економічної географії» : міжрегіон. зб. наук. праць. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. – Вип. 4 (1). – С. 134– 142.
9. Зовнішньоекономічна політика України [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу : http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=32836.
10. Іванович І. Ю. Вільні економічні зони в Україні: проблеми становлення та розвитку / І. Ю. Іванович // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – № 5. – 2009. – С. 192–196.
11. Інвестиційна та фінансова політика України [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу : http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=36525

12. Інформаційно-аналітичні матеріали щодо діяльності єврорегіонів України у 2011 році [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. – Режим доступу : <https://www.minregion.gov.ua>

13. Качаєв Ю. Принципи та напрями удосконалення територіальної організації інвестиційної діяльності в Україні / Ю. Качаєв // «Часопис соціально- економічної географії» : міжрегіон. зб. наук. праць. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. – Вип. 5 (2). – С. 45–53.

14. Колосов В. А. Геополитика и политическая география : учеб. для вузов / В. А. Колосов, Н. С. Мироненко. – М. : Аспект Пресс, 2005. – 479 с.

15. Критерії членства в СОТ, ЄС і НАТО. Інтеграційні перспективи України : аналітичне дослідження [Електронний ресурс] / В. Р. Сіденко, І. І. Жовква, Г.

М. Немиря, Г. М. Перепелиця; гол. ред. І. І. Жовква. – Режим доступу : https://www.kas.de/c/document_library/get_file?uuid=29b2cad0-a271-0f59-6e27-12f433b204e5&groupId=252038

16. Кулешова Г. Сучасний стан, проблеми та перспективи зовнішньої торгівлі України з країнами Азії / Г. Кулешова «Часопис соціально-економічної географії»: міжрегіон. зб. наук. праць. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – Вип. 11 (2). – С. 117–122.

17. Кучер І. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами СНД / І. Кучер // «Часопис соціально-економічної географії» : міжрегіон. зб. наук. праць. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – Вип. 11 (2). – С. 189–192.

18. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність : навч. посіб. / Т. В. Майорова. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 376 с.

19. Мікула Н. А. Єврорегіони: досвід та перспективи / Н. А. Мікула. – Львів : ІРД НАН України, 2003. – 222 с.

20. Мікула Н. А. Міжтериторіальне та транскордонне співробітництво : монографія / Н. А. Мікула. – Львів : ІРД НАН України, 2004. – 395 с.

21. Основні показники по спеціальним економічним зонам [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

– Режим доступу: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=37016&cat_id=36709

22. Основні показники по територіям пріоритетного розвитку [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. –

Режим доступу : http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=37005&cat_id=36709

23. Політична географія і геополітика : навч. посіб. / Б. П. Яценко, В. І. Стафійчук, Ю. С. Брайчевський та ін.; за ред. Б. П. Яценка. – К. : Либідь, 2007. – 255 с.

24. Пухтаєвич Г. О. Аналіз національної економіки : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / Г. О. Пухтаєвич. – К. : КНЕУ, 2003. – 148 с.

25. Розвиток транскордонного співробітництва : науково-аналітична доповідь / НАН України; ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України»; наук. редактор В. С. Кравців. – Львів, 2015. – 52 с.

26. Румянцев А. П. Міжнародна торгівля послугами : навч. посіб.
1
/ А. П. Румянцев, Ю. О. Коваленко. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 110 с.

27. Система економічних законів і категорій : навч. посіб. / О. О. Беляєв, М. І. Диба, В. І. Кириленко, О. М. Комяков. – К. : КНЕУ, 2005. – 173 с.

28. Студенніков І. Феномен євро регіонів в контексті методології історико-регіональних досліджень [Електронний ресурс] / І. Студенніков // Історія України. Маловідомі імена, події, факти. – Вип. 22–23. – Київ, 2003. – С. 187–201. – Режим доступу : <http://crs.org.ua/ru/11/16.html>

Транскордонне та євро регіональне співробітництво рубіжних областей : освітній пакет для тематичного короткотермінового семінару / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, органів місц. самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; О. Капелюха, Я. Охріменко. – Чернігів : ЦППК, 2009. – 56 с.

29. Філіпенко А. С. Міжнародні торговельні зв'язки України: генезис і структура : навч. посіб. / А. С. Філіпенко. – К. : Знання України, 2008. – 223 с.

30. Чепіга Ю. Ю. Проблема інтеграції України в ЄС і НАТО [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2010/Economics/60773.doc.htm 31. Чернадчук В.

Д. Основи інвестиційного права України : навч. посіб. / В. Д. Чернадчук, В. В. Сухонос, Т. О. Чернадчук. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Суми : ВТД «Університетська книга»; К. : Видавничий дім «Княгиня Ольга», 2005. – 384 с.

32. Зовнішня торгівля України: стат. зб. / Відп. за вип. А. О. Фризоренко. – К.: Державна служба статистики, 2019. – 172 с.

33. Співробітництво між Україною та країнами ЄС у 2018 році / Відп. за вип. А. О. Фризоренко. – К.: Державна служба статистики, 2019. – 74 с.

Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>

2. Державна фіскальна служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/>

3. Міжнародна торгова палата [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.iccwbo.org>

4. Міжнародний центр перспективних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.icps.com.ua/>
5. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrexport.gov.ua>
6. Міністерство закордонних справ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua>
7. Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minregion.gov.ua>
8. Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/>
9. Світова організація торгівлі [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
2 <http://www.vto.org>
10. Статистична служба Європейського Союзу «Євростат» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://europa.eu.int/en/comm/eurostat>
11. Центр зовнішньоекономічних зв'язків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.biz-center.ua>

**Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких
передбачає навчальна дисципліна**

1. Відеоматеріали по темам курсу.
2. Мультимедійне обладнання (ноутбук, проектор).